

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 lisätalousarvioesityksen (HE 9/2016 vp) täydentämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 lisätalousarvioksi (HE 9/2016 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 lisätalousarvioesityksen (HE 9/2016 vp) täydentämisestä (HE 27/2016 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Valiokunta on käsitellyt esitykset yhdessä ja antaa niistä yhteisen mietinnön.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu asiayhteyden mukaisesti kaikissa valtiovarainvaliokunnan jaostoissa.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksessä lisätään määrärahoja nettomääräisesti noin 89 milj. euroa ja korotetaan varsinaisten tulojen arviota 10 milj. euroa, joka aiheutuu Metsähallituksen voiton tuloutuksen aientamisesta.

Suurimmat määrärahalisäykset tehdään valtion kassasijoitusten riskienhallintaan (38 milj. euroa), minkä taustalla on euroalueen korkotason lasku, ja varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahaan (8,3 milj. euroa), mikä aiheutuu Suomen osallistumisesta Turkille annettavan pakolaisavun koordinoituväliseeseen. Terrafame Group Oy:n omaa pääomaa korotetaan 38,5 milj. euroa. Samalla vastaava summa vähennetään Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssin aiheuttamien ympäristövahinkojen torjumiseen myönnettyistä määrärahoista. Lisäksi Liikennevirastolle annetaan 132 milj. euron valtuus tehdä Arctia Icebreaking Oy:n kanssa jäänmurtopalveluiden hankkimista koskeva palvelusopimus ja Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuonna perustettavan kansallispuiston rahoitusta aikaistetaan (2 milj. euroa), jotta kansallispuisto voidaan avata jo alkukesästä 2017.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Pääluokka 29

Valiokunta toteaa, että lisätalousarvioesitystä täydentävän esityksen (HE 27/2016 vp) yleisperustelutekstiin on kirjattu virheellisesti, että esityksellä ei ole kehysvaikutuksia. Täydentävä esitys lisää kuitenkin kehykseen luettavia menoja 38 milj. euroa. Kun otetaan huomioon myös varsinainen lisätalousarvioesitys, kehysmenot nousevat yhteensä noin 89 milj. euroa.

Lisätalousarvioesitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta noin 79 milj. euroa. Valtion nettolainanotoksi arvioidaan vuonna 2016 noin 5,4 mrd. euroa. Valtionvelan määrän arvioidaan olevan vuoden lopussa noin 105 mrd. euroa, mikä on noin 50 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteen.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

80. Taide ja kulttuuri

56. Ylimääräinen valtionavustus Pietari-säätiölle Suomen Pietarin instituutin ja Pietarin suomalaisen koulun toiminnan turvaamiseen (kiinteä määräraha)

Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen mukaisen avustuksen (375 000 euroa) myöntämistä Pietari-säätiölle. Avustus on tarpeellinen, sillä saadun selvityksen mukaan Pietari-säätiön talous on suurissa vaikeuksissa, mikä vaarantaa säätiön perustaman Pietarin instituutin sekä Pietarin suomalaisen koulun toiminnan jatkuvuuden. Säätiön taloudellisten vaikeuksien taustalla on Suomitalon peruskorjaukseen otettu laina, jonka lyhennyksiä säätiö ei ole pystynyt viime vuosina maksamaan, sekä Pietarin kaupungin kanssa solmittu pitkäkestoinen vuokrasopimus, jonka mukainen vuokrataso on Pietarin yleistä vuokratasoa korkeampi. Vuokrasopimuksen mukaan vuokraa myös korotetaan vuosittain noin 7 prosentilla, mikä heikentää entisestään säätiön taloudellista tilannetta.

Valiokunta korostaa avustuksen poikkeuksellisuutta ja ainutkertaisuutta ja edellyttää, että Pietari-säätiön talous saatetaan kestävällä tavalla vakaalle pohjalle vuoden 2016 loppuun mennessä. Talouden kuntoon laittaminen on välttämätöntä, jotta Pietari-säätiön toiminnan jatkuvuus voidaan turvata ja varmistaa sen mahdollisuudet toimia suomalais-venäläisten kulttuurisuhteiden edistäjänä ja kulttuurin ja tieteen kohtauspaikkana. On niin ikään tärkeää turvata Pietarin suomalaisen koulun toimintaedellytykset ja mahdollisuudet laadukkaaseen opetukseen.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Pääluokka 30

Valiokunta pitää tärkeänä, että nyt myönnettävä avustus ei heikennä muiden kulttuuri- ja tiedeinstituuttien rahoitusta ja että se ei toisaalta myöskään toimi ennakkopäätöksenä vastaavanlaisten avustusten hakemiselle.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

64. Metsähallitus 2016

Lisätalousarvioesitykseen liittyvän hallituksen esityksen Metsähallituksen uudelleen organisointia koskeväksi lainsäädännöksi (MmVM 2/2016 vp — HE 132/2015 vp) voimaantulo siirtyy arvioidusta ajankohdasta 1.4.2016. Lakien on tarkoitus tulla voimaan 15.4.2016. Valtiovarainvaliokunta muuttaa luvun päätösosan vastaavasti.

Luku muuttuu seuraavaksi:

Metsähallituksen liiketoiminnalle asetetaan seuraavat tavoitteet ja tehdään muita Metsähallituksesta annetun lain edellyttämiä päätöksiä seuraavasti:

1. Valtuutus Metsähallituksen avaavan taseen muodostamiseen

Eduskunta antaa valtioneuvostolle valtuutuksen päättää Metsähallituksen hallintaan siirrettävää omaisuudesta sekä siitä, mikä osa omaisuudesta merkitään Metsähallituksen peruspääomaksi ja muuksi omaksi pääomaksi. Peruspääoman ehdoin 15.4.2016 Metsähallitukselle siirrettävän maa- ja vesiomaisuuden arvo on noin 2 500 milj. euroa ja muu oman pääoman ehdoin siirrettävän maa- ja vesiomaisuuden arvo on noin 1 200 milj. euroa.

2. Liiketoiminnan keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Metsähallitus ottaa huomioon liiketoimintaa harjoittaessaan ja ohjatessaan tytäryhtiöitä Metsähallitusta koskevan lainsäädännön mukaiset yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet.

3. Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä

Metsähallitus oikeutetaan ottamaan liiketoimintaansa varten lainaa 15.4.2016—31.12.2016 aikana enintään 80 milj. euroa.

4. Liiketoiminnan investointien ja investointisitoumusten enimmäismäärä

Metsähallitus voi tehdä sitoumuksia liiketoiminnan investoinneista 15.4.2016—31.12.2016 aikana enintään 20 milj. euron määrää vastaavasti.

5. Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä

Metsähallitus saa antaa liiketoimintaansa varten tarvittavia vakuuksia konsernin ulkopuolisille toimijoille 15.4.2016—31.12.2016 aikana enintään 2,5 milj. euron arvosta.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Pääluokka 32

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

Terrafame Group Oy:n oman pääoman korottamiseen ehdotetaan 38,5 milj. euroa toiminnan jatkumisen takaamiseksi. Talvivaara Sotkamo Oy:n julkisselvityksessä olevan konkurssipesän kaivostoiminnan omistus siirtyi 15.8.2015 Terrafame Oy:lle, jonka valtio omistaa kokonaan Terrafame Group Oy:n kautta. Toimintaa varten Terrafame Oy:n pääomittamiseen myönnettiin vuoden 2015 lisätalousarvioissa 209 milj. euroa. Vuoden 2016 lisätalousarvioesityksen mukaan aiemmin myönnetty määräraha riittävät ylläpitämään kaivostoimintaa huhtikuun 2016 loppuun, minkä vuoksi lisämääräraha on tarpeen. Nyt ehdotettu 38,5 milj. euroa olisi säästynyt vuoden 2015 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnetystä 100 milj. euron määrärahasta, joka oli tarkoitettu Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssin aiheuttamien ympäristövahinkojen torjumiseen. Julkisselvitys jatkuu edelleen, mutta siitä aiheutuvat kustannukset ovat jatkossa vähäisiä, koska konkurssipesä ei enää vastaa kaivoksen ylläpidosta.

Valiokunta pitää esitystä perusteltuna ja toteaa, että yhtiön hallituksen antaman selvityksen mukaan kaivoksen ylösajo on edennyt hyvin ja suunnitelmien mukaisesti. Elokuussa 2015 asetettiin konkreettiseksi tavoitteeksi seuraavan kahden vuoden aikajaksolla ympäristöturvallisuuden ylläpidon lisäksi toiminnan vakauttaminen sekä Terrafame Oy:n taloudellisen kehityksen saaminen oikeansuuntaiseksi. Yhtiön hallitus arvioi, että Terrafame Oy:n kassavirta on positiivinen vuodenvaihteessa 2017—2018. Kaupallisesti kannattavan kaivostoiminnan edellytyksiä heikentää tällä hetkellä merkittävästi nikkelin maailmanmarkkinahinnan alhaisuus. Toisaalta neuvottelut yksityisten rahoittajien kanssa ovat käynnissä. Omistuspuhjan laajentamismahdollisuuksiin vaikuttaa mm. Vaasan hallinto-oikeudessa edelleen harkinnassa oleva päätös Nuasjärven purkuputken käytöstä.

Valiokunta pitää hyvänä sitä, että valtio-omistajan johdonmukaisena tavoitteena on ollut ympäristöturvallisuuden varmistaminen ja kaivoksen toiminnan jatkaminen siinä tapauksessa, että se on mahdollista pitää pitkällä tähtäimellä taloudellisesti kestäväällä pohjalla. On myös haettava aktiivisesti yksityisiä rahoittajia siten, että se on valtiolle edullista. Kaivoksen tilanteeseen liittyy valtion kannalta merkittäviä riskejä erityisesti nikkelin alhaisen hintatason sekä kaivoksen ylösajoon ja tuotantoprosessin keskeneräiseen hallintaan liittyvien epävarmuuksien vuoksi. Siksi valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus seuraa tarkoin toiminnan ympäristövaikutuksia ja kannattavuuden kehittymistä sekä reagoi tarvittaessa tilanteeseen mahdollisimman nopeasti. Valtion tulee myös asettaa kriteerit siitä, missä tilanteessa kaivoksen sulkeminen on toiminnan jatkamista parempi vaihtoehto, etenkin kun valtion on varauduttava merkittäviin lisärahoitustarpeisiin. Valiokunta pitää perusteltuna, että hallitus varautuu Terrafame Oy:n vaihtoehtoihin ratkaisuihin nykyistä paremmin mm. selvittämällä niiden kustannukset ja aluetaloudelliset vaikutukset.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp

YHTEENVETO

Hallituksen esityksissä ehdotetaan määrärahoihin 88 870 000 euron lisäystä, tuloarvioihin (pl. nettolainanotto ja velanhallinta) 10 000 000 euron lisäystä ja nettolainanottoon ja velanhallintaan 78 870 000 euron lisäystä.

Ehdotettujen muutosten jälkeen olisivat kuluvan vuoden budjetoidut tuloarviot ja määrärahat varsinainen talousarvio ja lisätalousarvio huomioon ottaen 54 479 851 000 euroa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esitykseen HE 9/2016 vp ja sitä täydentävään esitykseen HE 27/2016 vp sisältyvän ehdotuksen vuoden 2016 lisätalousarvioksi edellä todetuin muutoksien.

Eduskunta päättää, että vuoden 2016 lisätalousarviota sovelletaan 15.4.2016 alkaen.

Helsingissä 1.4.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
varapuheenjohtaja Maria Tolppanen ps
jäsen Touko Aalto vihr (osittain)
jäsen Timo Heinonen kok (osittain)
jäsen Eero Heinäluoma sd (osittain)
jäsen Susanna Huovinen sd
jäsen Kalle Jokinen kok
jäsen Kauko Juhantalo kesk
jäsen Toimi Kankaanniemi ps (osittain)
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Elina Lepomäki kok
jäsen Mika Lintilä kesk (osittain)
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps (osittain)
jäsen Kari Uotila vas (osittain)
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Li Andersson vas (osittain)
varajäsen Markku Eestilä kok (osittain)
varajäsen Timo Harakka sd

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp

varajäsen Lasse Hautala kesk
varajäsen Riitta Myller sd (osittain)
varajäsen Jani Mäkelä ps (osittain)
varajäsen Markku Pakkanen kesk (osittain)
varajäsen Jari Ronkainen ps (osittain)
varajäsen Harry Wallin sd
varajäsen Ozan Yanar vihr (osittain)
varajäsen Peter Östman kd (osittain)

Valiokunnan sihteerinä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko
valiokuntaneuvos Mari Nuutila
ylitarkastaja Arto Mäkelä

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 1 sd

VASTALAUSE 1 sd

Yleisperustelut

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä on huolissaan hallituksen kyvystä hallita Suomen heikentyvää työllisyystilannetta. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan työttömiä työnhakijoita ja työvoimapalveluissa olevia oli helmikuun lopussa 480 000. Puoli miljoonaa suomalaista on vail-la työtä. Hallitus ei ota lisätalousarviossaan heikentyvää työllisyystilannetta asiaankuuluvalla ta-valla huomioon.

Työttömyys on noussut korkeammalle kuin kertaakaan tällä vuosituhanalla, eikä hallitus tee li-sätalousarviossaan mitään korjatakseen tämän, vaikka hallitus on asettanut tavoitteekseen 72 pro-sentin työllisyysasteen.

Erityisen huolestuttavaa on pitkäaikaistyöttömyyden nopea kasvu. Helmikuun lopussa pitkäai-kaistyöttömiä oli 122 000 ja kasvua vuoden takaiseen on noin 20 prosenttia. Pitkäaikaistyöttö-myys johtaa usein syrjäytymiseen ja työelämän ulkopuoliseksi ajautumiseen. Tilannetta on hel-potettava työllisyysmäärärahojen riittävän tason turvaamisella.

Vuonna 2015 työllisyysmäärärahat ja starttirahat lopuivat pahasti kesken usean ELY-keskuk-sen alueella. Ei ole oikeudenmukaista, että loppuvuonna työttömäksi jäävät tai yrityksen perusta-mista suunnittelevat ovat huonommassa asemassa kuin ne, jotka ovat samassa tilanteessa alku-vuodesta. Hallituksen on pidettävä huolta siitä, etteivät työllisyysmäärärahat ja starttirahat loppu tänä vuonna kesken, kuten viime vuonna kävi. Asiaan on puututtava jo ensimmäisessä lisätalous-arviossa.

Työ on elämän yksi perusasioista, ja se pitää ihmisen kiinni yhteiskunnassa. Työ on myös maa-hanmuuttajia kotouttava voima. Hyvinvointi lähtee työstä, joten hallitukselta odotetaan tekoja työllisyystilanteen parantamiseksi. Lisätalousarvioon on lisättävä asiaankuuluva määrä työllisyyismäärärahoja ja starttirahoja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että työllisyysmäärärahoja ja starttirahoja on lisättävä riittävästi, jot-ta niiden saatavuus vuoden aikana ei vaarannu.

**Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 1 sd**

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

64. Metsähallitus 2016

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä vastustaa Metsähallituslain uudistusta HE 132/2015 vp:ssä esitetyllä tavalla ja on lain käsittelyn yhteydessä esittänyt molempien hallituksen esitykseen sisältyvien lakien hylkäämistä ja uudelleen valmistelua. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä pitää tärkeänä, että Metsähallituksen metsätaloustoimintoja ei yhtiöitetä ja mahdolliset EU-lainsäädännön kilpailuneutraaliteettivaatimukset hoidetaan muulla tavoin, esimerkkejä on avattu MmVM 2/2016 vp:n vastalauseessa numero 1.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä esittää, että Metsähallitus jatkaa nykymallilla eli kahdella taseella ja että suunnitelluista vesi- ja maa-alueiden siirroista pois julkisten hallintotehtävien hallinnoimasta taseesta luovutaan. Metsähallituksen johtamisjärjestelmän uudistaminen on tehtävä niin, ettei julkisten hallintotehtävien hoitaminen itsenäisesti vaarannu ja se turvaa luonnon monimuotoisuus-, suojelu- ja retkeily- ja virkistysintressit. Vuoropuhelua ympäristö- ja maa- ja metsätalousministeriöiden välillä tulee tehostaa niin, ettei ympäristöministeriön valtaa vähennetä. Toimivan ja yhtenäisen henkilöstöpolitiikan tulee niin ikään olla yhtenä johtamisjärjestelmän uudistamisen lähtökohtana.

Metsähallituskonsernin saumaton ja tehokas toiminta on olennaista myös metsätalousliiketoiminnan ja riittävien puunmyyntimäärien varmistamiseksi. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä esittää, että lisätalousarviossa esitetyt Metsähallituslain uudistamiseen liittyvät muutokset hylätään.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että Metsähallituksen johtamisjärjestelmän uudistaminen on tehtävä niin, ettei vesi- ja maa-alueita siirretä pois julkisten hallintotehtävien taseesta, julkisten hallintotehtävien hoitaminen itsenäisesti turvataan eivätkä luonnon monimuotoisuus-, suojelu- ja retkeily- ja virkistysintressit vaarannu.

**Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 1 sd**

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

89. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä hyväksyy Terrafame Groupin pääomittamiseen siirrettäväksi 38 miljoonaa euroa vasta, kun on toteutettu riippumaton selvitys siitä, onko kaivostoiminta saatavissa kannattavaksi ja ympäristön kannalta kestäväksi ilman valtion kohtuutonta lisärahoitusta.

Terrafame Group on saanut Talvivaaran kaivoksen toimintaan suunnitelmien mukaan. Tiedot tuotannon toimivuudesta ovat lupaavia. Kuitenkin epävarmuudet ovat vakavia: nikkelin maailmanmarkkinahinnan nousua on mahdoton ennustaa, Vaasan hallinto-oikeuden päätös päästöputkesta voi olla kielteinen, ympäristövaatimukset voivat osoittautua ylivoimaisiksi.

Valtion on varauduttava satojen miljoonien eurojen lisärahoitukseen, minkä johdosta hallituksen on välittömästi tehtävä selkeä suunnitelma, missä tilanteessa kaivoksen alasajo on toiminnan jatkamista parempi vaihtoehto.

Neuvotteluita yksityisten omistajien kanssa on jatkettava ja tavoiteltava valtiolle edullista ratkaisua sekä hinnan että työllisyyden kannalta. Toiminnan luotettavan jatkuvuuden takaamiseksi ensisijaisia vaihtoehtoja ovat kotimaiset teolliset toimijat. Valtio voi jatkaa osaomistajana turvataksaan sijoittamansa pääoman ja sille kohtuullisen koron sekä myönteiset työllisyys- ja ympäristövaikutukset.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 3

Eduskunta edellyttää, että Terrafame Groupin pääomittamiseen esitetty 38 miljoonaa euroa voidaan ottaa käyttöön vasta, kun on toteutettu riippumaton selvitys siitä, onko kaivostoiminta saatavissa kannattavaksi ja ympäristön kannalta kestäväksi ilman valtion kohtuutonta lisärahoitusta.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että ehdotus vuoden 2016 lisätalousarvioksi hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena ja

että edellä ehdotetut kolme lausumaa hyväksytään.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 1 sd

Helsingissä 1.4.2016

Pia Viitanen sd
Eero Heinäluoma sd
Susanna Huovinen sd
Timo Harakka sd
Riitta Myller sd
Harry Wallin sd

**Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 2 vihr**

VASTALAUSE 2 vihr

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

64. Metsähallitus 2016

Hallitus on antanut joulukuussa 2015 esityksen Metsähallituksen toiminnan ja tehtävien uudelleen organisointia koskeväksi lainsäädännöksi (HE 132/2015 vp). Esityksellä ehdotetaan kokonaan uuden valtion liikelaitoksen perustamista. Vuoden 2016 valtion talousarvioon ehdotetaan muutosta, jotta uusi lainsäädäntö voidaan panna täytäntöön.

Lisätalousarvio pitää sisällään ehdotuksen, jossa Metsähallituksen liiketoiminnan tuottovaateen alaiseen taseeseen (peruspääoma) ollaan siirtämässä kaikkiaan noin 40 000 hehtaaria virkistysmetsää Ylä-Lapista. Lisäksi 2,2 miljoonaa hehtaaria yleisiä vesialueita sekä noin 360 000 hehtaaria Ylä-Lapin luontaistalousalueita ehdotetaan siirrettäväksi uudeksi tase-eräksi perustettavaan "muuhun maa- ja vesiomaisuuteen" eli niin sanottuun "kolmanteen taseeseen". Kolmannessa taseessa olevat maa- ja vesialueet eivät ole Metsähallituksen Luontopalveluiden vaan liiketoimintojen ohjauksessa.

Vihreä eduskuntaryhmä ei hyväksy esitettyjä muutoksia.

Valtion retkeilyalueet (Evo, Hossa, Iso-Syöte, Kylmäluoma, Oulujärvi, Ruunaa) olisivat pysymässä Metsähallituksen liiketoiminnan taseessa ja olisivat siten edelleen myös tuottotavoitteen piirissä. Retkeilyalueet pitäisi siirtää Metsähallituksen muuhun omaan pääomaan, jossa tuottovelvoitetta ei ole.

Huolena on, että uuden lainsäädännön myötä entistä enemmän virkistysalueita siirretään Metsähallituksen liikelouden taseeseen tai liikelouspuolen ohjaukseen ("kolmas tase"). Alueiden mahdollisesti lisääntyvä metsätalous- ja muu käyttö vaarantaa alueiden luonnonarvot ja sitä kautta myös virkistyskäytön. Valtion retkeilyalueiden ja luonnonarvoiltaan tärkeiden alueiden paikka ei ole liikelouden taseessa. Ehdotettu "kolmas tase" on merkitykseltään epäselvä välimuoto liikelous- ja luonnonsuojelutehtävien välissä. Vaikka "kolmas tase" ei pidä sisällään tuottovaatimusta, sen piirissä olevat alueet ovat kuitenkin otettavissa talouskäyttöön. Lisäksi tasesiirrot Muun oman pääoman sisällä Julkisten hallintotehtävien ja Muun maa- ja vesiomaisuuden välillä eivät vaatisi eduskunnan päätöstä.

Vihreän eduskuntaryhmä mielestä "kolmatta tase-erää" ei olisi pitänyt perustaa. Kaiken muuhun omaan pääomaan kuuluvan maa- ja vesiomaisuuden, jolla ei ole taloudellista tuottotavoitetta, tulisi olla julkisten hallintotehtävien yksikön (Luontopalvelut) hallinnassa ja ohjauksessa.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 2 vihr

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että luvun päätösosaan lisätään,

että muuhun omaan pääomaan kuuluvien maa- ja vesialueiden hallinnasta ja ohjauksesta vastaa julkisten hallintotehtävien yksikkö (Luontopalvelut). Muulla omalla pääomalla ei ole tuottovaadetta.

että Ylä-Lapin virkistysmetsät (40 000 ha) sijoitetaan Metsähallituksen muuhun omaan pääomaan, pois taloudellisten tuottotavoitteiden piiristä ja

että valtion retkeilyalueet kuuluvat Metsähallituksen muuhun omaan pääomaan julkisten hallintotehtävien taseeseen, jolla ei ole tuottovaadetta.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

Terrafame Group Oy:n oman pääoman korottamiseen ehdotetaan 38,5 miljoonaa euroa toiminnan jatkumisen takaamiseksi. Samanaikaisesti esitetään 38,5 miljoonan euron peruutusta vuoden 2015 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnetystä 100 miljoonan euron kaksivuotisesta siirtomäärärahasta. Vihreä eduskuntaryhmä ei voi hyväksyä esitettyä määrärahasiirtoa ympäristövahinkojen estämisestä Terrafame Group Oy:n oman pääoman korottamiseen.

Valtionvarainministeri Alexander Stubb ja elinkeinoministeri Olli Rehn eivät ole pystyneet vastaamaan eduskunnan täysistunnoissa esitettyihin lukuisiin kysymyksiin siitä, miten hallitus pystyy vakuuttamaan yhdenkään sijoittajan siitä, että Talvivaaran kaivos kykenisi tulevaisuudessa toimimaan markkinaehtoisesti kannattavasti.

Vuoden 2015 toisen lisätalousarvion yhteydessä oli jo selvää, että Talvivaaran kaivoksen toiminnan jatkamisen turvaamista varten perustettu Terrafame Oy:n pääomittaminen 209 miljoonalla eurolla ei tule riittämään kahden vuoden ajaksi. Yhtä selvää oli se, että valtio joutuu pääomittamaan Talvivaaran kaivoksen toimintaa yksin, sillä yksityistä rahaa ei ole saatavissa.

Yksityisiä investointeja ei ole saatavissa, koska vakavissa ongelmissa olevan yhtiön toimintaa ei ole mahdollista saada markkinaehtoisesti kannattavaksi. Näin siksi, että nikkelin maailmanmarkkinahinta tulee pysymään matalana myös jatkossa, etenkin Kiinan tuottaman halvan nikkelirautaseoksen vuoksi. Vaikka Vaasan hallinto-oikeus hyväksyisi Nuasjärven purkuputkeen liittyvät lupaehdot Terrafame Oy:n esityksen mukaisina, se ei poista koko kaivosalaa koskevia vaikeuksia ja mainetappioita eikä vakuuta markkinoita siitä, että kaikki Talvivaaran tuotantoprosessit olisi saatu toimimaan erikseen ja yhdessä. Vaasan hallinto-oikeudesta ei ole tähän päivään mennessä saatu päätöstä asiaan, ja kaivostoiminnan edellytykset vaarantuvat myös siinä tapauksessa, että Vaasan hallinto-oikeus antaa välipäätöksensä mukaisen myönteisen päätöksen Talvivaaran kaivosalueelta Sotkamon Nuasjärveen johdettavien jätevesien päästörajoista.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 2 vihr

Koska hallitus ei pysty uskottavasti todistamaan, että Talvivaaran kaivos pystyy toimimaan markkinaehtoisesti kannattavasti ja houkuttelemaan yksityisiä sijoituksia toiminnan ylläpitämiseksi sekä vastaamaan kestävästi liiketoiminnan lisäksi aiheuttamiensa ympäristöongelmien hoidosta, on edessä vain yksi vaihtoehto: kaivoksen hallittu alasajaminen.

Talvivaaran kaivoksen hallittu alasajaminen on monen vuoden projekti ja maksaa esitettyjen arvioiden mukaan noin 300 miljoonaa euroa sekä ympäristöluvista koituvat kustannukset. Kaivoksen tuotoilla on arvioiden mukaan mahdollista kattaa alasajokustannuksista noin 150 miljoonaa euroa. Koska Talvivaaran kaivosta ei ole mahdollista saada kannattavalle ja kestäväälle pohjalle, kaivoksen hallittu alasajaminen on edessä ennemmin tai myöhemmin. Päätöksen hinta kasvaa päivä päivältä.

Ne rahat, jotka on suunniteltu laitettavan vääjäämättömän päätöksen pitkittämiseen, tulee käyttää Talvivaaran pilaaman ympäristön kunnostamiseen, alueen asukkaiden kärsimien haittojen korvaamiseen sekä uuden yritys- ja elinkeinotoiminnan tukemiseen, jotta kaivokselta työttömäksi jäävät ihmiset saavat mahdollisuuden työllistyä, elää ja asua alueella myös jatkossa.

22. Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssin aiheuttamien ympäristövahinkojen estäminen (siirtomääräraha 2 v)

Viittaamme vastalauseemme luvun perusteluihin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.01.22 lisätään 38 500 000 euroa.

89. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Viittaamme vastalauseemme luvun perusteluihin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 32.01.89 vähennetään 38 500 000 euroa ja

että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus aloittaa Talvivaaran kaivoksen hallitun alasajon turvaten alueen luonnon ja ihmisten hyvinvoinnin ja varmistaen riittävät resurssit Kainuun alueen työllisyydestä huolehtimiseen.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 2 vihr

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että ehdotus vuoden 2016 lisätalousarvioksi hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena edellä todetuin muutoksin ja

että edellä ehdotettu lausuma hyväksytään.

Helsingissä 1.4.2016

Touko Aalto vihr

Ozan Yanar vihr

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 3 vas

VASTALAUSE 3 vas

Yleisperustelut

Työllisyyttä on parannettava välittömästi

Hallitus ei reagoi lisätalousarvioesityksellään lainkaan vaikeaan työllisyys- ja taloustilanteeseen. Tämä on vastuutonta ja johtaa työllisyystilanteen ja muiden ongelmien pahenemiseen.

Suomen talous on kehittynyt finanssikriisin jälkeen heikosti. Euroopan komission mukaan Suomi on lähivuosina euroalueen hitaimmin kasvava talous. Taloudessamme näkyy enintään orastavaa kohentumista, ja siksi työllisyys pysyy heikkona. Pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut, mikä käytännössä tarkoittaa yhä useamman ajautumista pysyvästi työmarkkinoiden ulkopuolelle ja köyhyyteen.

Tilastokeskuksen mukaan työvoiman ulkopuolella olevia oli vuoden 2016 helmikuussa 1 480 000 henkeä eli 39 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Työvoiman ulkopuolella olevista oli piilotyöttömiä 156 000, mikä oli 35 000 enemmän vuoden 2015 helmikuuhun verrattuna. Piilotyöttömyyden syitä ovat työnhausta luopuminen tai muut syyt, kuten opiskelu, lastenhoito tai terveydelliset syyt.

Työ- ja elinkeinotoimistoissa oli puolestaan helmikuun 2016 lopussa kaikkiaan 361 000 työnvälityksen säädösten mukaisesti työttömäksi työnhakijaksi tilastoitua. Työttömien työnhakijoiden määrä oli 6 000 suurempi kuin edellisen vuoden helmikuussa. Pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden työttömänä olleita oli 122 000, missä kasvua on 19,0 %.

Työttömyysongelmaan on puututtava välittömästi sen sijaan, että tyydytään odottelemaan mahdollisen yhteiskuntasopimuksen ja muiden sinällään tärkeiden rakenneuudistusten vaikutuksia.

Kilpailukykyä on vahvistettava kestäväällä tavalla

Hallitus tuijottaa liian yksisilmäisesti vain yksikkötyökustannuksiin, vaikka Suomen kilpailukyvyn ongelmat johtuvat paljolti muista tekijöistä. Suomen viennin ongelmat ovat pitkälti toimialakohtaisia. ICT- ja metsäteollisuuden vaikeuksien lisäksi vientiä ovat painaneet laivateollisuuden ongelmat ja Venäjän kaupan heikkous. Vientimme kilpailukyky ei voi Vasemmiston mielestä jatkossakaan perustua mataliin palkkoihin, vaan viennin arvon lisääntymiseen tuotteita parantamalla ja erikoistumalla. Tarvitaan myös nykyistä tehokkaampia markkinointi- ja vienninedistämistoimia.

Meillä ei ole ollut riittävästi arvokkaita vientituotteita. Laadun puutetta ja väärää tuotevalikoimaa ei voida korvata alhaisilla kustannuksilla eikä alhaisilla hinnoilla. Palkkakustannuksia alentamalla kilpailukykyä voidaan parantaa vain rajallisesti, mutta laadulla ja uusilla hyödykkeillä rajattomasti. Leikkaamalla palkkoja tai siirtämällä työnantajan kustannuksia työntekijälle vähennetään kotimaista kysyntää ja lisätään työttömyyttä.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 3 vas

Koulutuksen ja investointien avulla luodaan perusta talouskasvulle

Hallitus on julistanut lähes ainoaksi ongelmaksi velkaantumisen. Siinä se on väärässä. Työttömyys ja talouden junnaaminen paikallaan ovat suurempi ongelma. Kun velkaantumista hillitään leikkaamalla ja ostovoimaa supistamalla lopputuloksena on, että talous ei kasva, mutta velka ja työttömyys sekä työmarkkinoilta syrjäytyminen lisääntyvät. Kun hallitus samaan aikaan pitää työllisyysmäärärahat tarpeeseen nähden riittämättömällä tasolla, on kohtalokas kierre valmis.

Hallitus on heikentänyt myös suomalaisen työn tulevaisuutta. Se on leikannut koulutuksesta, tieteestä ja tutkimuksesta. Se alentaa perusrakennelainvestointien tasoa. Nyt pitää päinvastoin panostaa koulutukseen ja tutkimukseen sekä asunto- ja perusrakennelainvestointeihin sinne, missä asuntoja erityisesti tarvitaan. Näin nostetaan tuottavuutta ja turvataan maamme menestyminen tulevaisuudessa.

Toisenlainen politiikka voi merkitä velan kasvua, mutta ei suinkaan velkaantumisen kasvua, jos talouden käynnistäminen onnistuu ja samalla luodaan perusta tulevaisuuden talouskasvulle. Investoinnit maksavat itsensä takaisin talouskasvun kautta muutamassa vuodessa. Julkisen talouden tulot ja palveluiden rahoitus vahvistuvat, ja pitkän aikavälin velkaantuminen voidaan taittaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo välittömästi työllisyyttä tukevan lisätalousarvion, johon sisältyy riittävien työllisyysmäärärahojen lisäksi pidemmällä aikajänteellä talouskasvua ja velkakestävyyttä vahvistava asunto- ja perusrakennelainvestointiohjelma.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

64. Metsähallitus 2016

Metsähallituksen uudelleenorganisoinnin yhteydessä erotetaan muu oma pääoma kahteen osaan. Hallituksen esityksessä vuoden 2016 ensimmäiseksi lisätalousarvioksi nämä osat on jaoteltu seuraavasti:

- julkisten hallintotehtävien hoitoon tarkoitettu omaisuus
- erillisenä tase-eränä maa- ja vesiomaisuus, joka ei liity julkisten hallintotehtävien hoitoon ja joka ei myöskään ole mainittavan taloudellisen hyödyntämisen piirissä, minkä vuoksi omaisuudelle ei aseteta tuottovaadetta.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 3 vas

Erilliseen tase-erään, ns. kolmanteen taseeseen, esitetään sijoitettavaksi luonnonsuojelupäätösten ulkopuoliset yleiset vesialueet ja Ylä-Lapin luontaistalousalueet. Julkisten hallintotehtävien hoitoon tarkoitettua omaisuutta hallinnoi ympäristöministeriö. Kolmatta tase-erää hallinnoi Metsähallituksen hallitus.

On huomattava, että vaikka kolmannelle tase-erälle ei aseteta tuottovaadetta, ei taloudelliselle hyödyntämiselle ole mitään estettä. Asiantuntijakuulemisissa on esitetty perusteltu huoli siitä, että tätä kolmatta tasetta käytetään tulevaisuudessa luonnonvarojen voimakkaampaan taloudelliseen hyödyntämiseen, luontoarvojen kustannuksella.

Kolmannen tase-erän ongelmallisuutta lisää se, että päätökset julkisten hallintotehtävien hoitoon tarkoitettua omaisuuden ja kolmannen tase-erän välillä tekee valtioneuvosto, ei eduskunta.

Lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan myös 40 000 hehtaarin Ylä-Lapin virkistysmetsien sijoittamista peruspääomaan, tuottovaateen alle. Parempi paikka näille maille olisi muu oma pääoma.

Peruspääomaa tulisi selkeyttää, jotta tuottovaade kohdistuu pääasiallisesti metsätalouden piirissä oleville alueille. Selkeyden vuoksi virkistyskäyttöön tarkoitettua retkeilyalueita tulee siirtää peruspääomasta muuhun omaan pääomaan. Lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan 15 000 hehtaaria valtion suoalueita siirrettäväksi julkisten hallintotehtävien taseeseen. Tämä siirto lisää taloudenpidon selkeyttä ja on kannatettava.

Edellä olevan perusteella esitämme, että luvun päätösosaan lisätään,

että 40 000 hehtaaria Ylä-Lapin virkistysmetsiä sijoitetaan muuhun omaan pääomaan julkisten hallintotehtävien taseeseen,

että erilliseen tase-erään ehdotettu omaisuus 2,2 milj. ha yleisiä vesialueita ja 361 000 ha Ylä-Lapin luontaistalousalueita sijoitetaan julkisten hallintotehtävien taseeseen ja

että retkeilyalueet kuuluvat muuhun omaan pääomaan julkisten hallintotehtävien taseeseen.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

Talvivaaran kaivos monine ongelmineen luo varjon koko kotimaisen kaivannaisteollisuuden ylle. Kaivos perustettiin suurin odotuksin, mutta lopulta mikään ei ole mennyt niin kuin piti.

Vuoden 2016 ensimmäisessä lisätalousarviossa esitetään 38,5 miljoonaa euroa Terrafame Oy:n oman pääoman korotukseen, sillä viime kesänä myönnetty 209 miljoonan euron pääomitus riittää vain huhtikuun loppuun saakka. Lisärahoitustarvetta ei ole poissuljettu missään vaiheessa, ja todennäköisesti kaivos tulee tarvitsemaan uutta lisärahoitusta vielä ennen kesää.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 3 vas

Tilanteessa, jossa vastuu tappiollisesta kaivoksesta ja sen lukuisista ympäristöongelmista on siirretty valtion ja veronmaksajien kannettavaksi, on äärimmäisen keskeistä, että arvioidaan kaivos-toiminnan jatkamiseen liittyvät ympäristölliset ja taloudelliset riskit hyvin tarkkaan.

Kaivoksen kannattavuuden esteet

Asiantuntijakuulemisten mukaan kaivoksen tulevaisuuteen liittyy ainakin kolme keskeistä epävarmuustekijää. Ensimmäinen on bioliuotusprosessin toimivuus. Kaivoksen kannattavuuden näkökulmasta tuotantokustannukset pitäisi saada alenemaan ja metallipitoisuudet nostettua. Bioliuotusprosessin kehittäminen metallipitoisuuksien nostamiseksi edellyttää lisäinvestointeja, joten on hyvin vaikeaa nähdä, miten nämä kaksi tavoitetta olisi yhteen sovitettavissa.

Toinen epävarmuustekijä liittyy kaivoksen jätevesienhallintaan ja ympäristölupaan. Joulukuussa Talvivaarassa rikottiin lupamääräyksiä ylimääräisellä vesien juoksutuksella, jotta olisi mahdollista välttyä altaiden tulvimiselta. Kaivokselle kertyy jatkuvasti lisää vettä. Purkupuutken käsittely Vaasan hallinto-oikeudessa on vielä kesken. Oikeusprosessin ollessa kesken on hyvin epätodennäköistä, että yksityisiä sijoittajia löytyisi.

Kolmas keskeinen epävarmuustekijä koskee nikkelin hinnan kehitystä. Koko kaivoshankkeen kannattavuus lasketaan sen varaan, että nikkelin hintakehitys olisi voimakkaasti positiivinen. Jo kaivoksen operatiivisten kustannusten kattamiseksi nikkelin hinnan pitäisi nousta merkittävästi nykyisestä tasosta. Mitään varmuutta tällaisesta hintakehityksestä ei ole, sen sijaan muun muassa Maailmanpankki on korjannut omia ennusteitaan alaspäin.

Vaihtoehdot

Tällä hetkellä kaikki vaihtoehdot ovat huonoja ja tarvitsevat paljon julkista rahoitusta. Jos toimintaa jatketaan nykyisellään, nousevat kustannukset entisestään. Positiivista on työpaikkojen säilyminen Kainuussa. Mikäli kaivos voitaisiin laittaa lepäämään, laskisivat kulut, mutta myös henkilöstö jouduttaisiin lomauttamaan. Hallittu alasajokin maksaa, noin nykyisten vuosikulujen verran, ja työpaikat säilyisivät 2—3 vuotta.

Edellä mainittujen epävarmuustekijöiden vuoksi paras vaihtoehto on kaivoksen hallittu alasajo. Terrafame Oy:tä ei pidä enää pääomittaa toiminnan jatkumisen takaamiseksi, mutta sille on myönnettävä varoja ympäristövahinkojen torjumiseen ja korjaamiseen.

Hallittu alasajo myös antaa aikaa varautua kaivoksen sulkemisen vaikutuksiin Kainuun alueen työllisyyteen.

Terrafame Oy:lle ei tule myöntää 38,5 milj. euroa toiminnan jatkamiseen.

22. Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssin aiheuttamien ympäristövahinkojen estäminen (siirtomääräraha 2 v)

Viittaamme vastalauseemme luvun perusteluihin.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 3 vas

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentti 32.01.22 ja sille merkitty määrärahan vähennys poistetaan ja

että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee kaivoksen hallittua alasajoa koskevan suunnitelman, josta käyvät ilmi työllisyydenhoitoon ja ympäristönsuojeluun liittyvät kysymykset.

89. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Viittaamme vastalauseemme luvun perusteluihin.

Edellä olevan perusteella esitämme,

että momentti 32.01.89 ja sille merkitty määrärahan lisäys poistetaan.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että ehdotus vuoden 2016 lisätalousarvioksi hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena edellä todetuina muutoksina ja

että edellä ehdotetut kaksi lausumaa hyväksytään.

Helsingissä 1.4.2016

Kari Uotila vas
Li Andersson vas

**Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 4 kd**

VASTALAUSE 4 kd

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Hallitus esittää 1,7 miljoonan euron lisämäärärahoja valvontakameroiden hankintaan. Päätöstä perustellaan muun muassa sillä, että hankinta maksaa itsensä nopeasti takaisin lisääntyvien sakkotuottojen muodossa. Samaan aikaan kun liikennevalvontaa tehostetaan, on hallitus korottanut ja korottamassa sakkojen määrää merkittävästi. Perusteluna sakkojen korotuksille on annettu yksiselitteisesti valtiontalouden sopeutustoimet.

Liikenneturvallisuuden parantaminen valvontaa tehostamalla on perusteltua. Valtion kassavajetta ei tule kuitenkaan paikata sakkotuloilla, eikä valvontaa tule tehostaa siksi, että voitaisiin kerätä mahdollisimman suuria sakkotuloja. Kansalaisten uskoa oikeusjärjestelmään ei saa horjuttaa päätöksillä, jotka ovat selkeästi kansalaisten oikeudentajua vastaan. Mahdollisimman suurten sakkotuottojen kerääminen esimerkiksi valvontakameroiden laskelmoivalla sijoittamisella yhdessä merkittävästi korotettujen sakkomaksujen kanssa voi horjuttaa kansalaisten luottamusta oikeusjärjestelmään ja poliisiin. Lisämäärärahalla hankittavat valvontakamerat tulee sijoittaa niin, että sijoittamisessa huomioidaan liikenneturvallisuuden parantaminen ja todellisten vaaratilanteiden vähentäminen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus pitää liikenneturvallisuuden parantamisen ensisijaisena tavoitteena ja luopuu oikeusjärjestelmää halventavasta pyrkimyksestään kerätä mahdollisimman suuria sakkotuloja valtion kassavajeen paikkaamiseen.

Valiokunnan mietintö VaVM 5/2016 vp
Vastalause 4 kd

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

89. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Hallitus esittää Terrafame Oy:n pääomittamista 38,5 miljoonalla eurolla. Pääomittaminen on hyväksyttävää vain, jos voidaan osoittaa, että kaivostoiminta saadaan kannattavaksi eikä valtion rahaa tämän panostuksen jälkeen enää tarvita esimerkiksi mahdollisen Nuasjärven purkupuutken tai ympäristölupien edellyttämien kipsi- ja metallisakka-altaiden tai sivukivialueen rakentamiseen. Nikkelin maailmanmarkkinahinta on pysynyt alhaalla, mutta, jos kannattavuuslaskelmat ovat myönteisiä, kaivos kannattaa pitää käynnissä ja tuottaa nyt se määrä, mikä on järkevintä, ja lisätä tuotantoa sitten, kun maailmanlaajuinen talouslama hellittää ja kysyntä kasvaa.

Pääomittamisen ehdoksi tulee asettaa, että Terrafamen toiminnan tulee tuottaa positiivista kassavirtaa ensi vuodesta eteenpäin. Tappiollista yritystoimintaa ei pidä harjoittaa, eikä valtion tukea loputtomiin tappiollista toimintaa. On oltava selkeät näkymät, että alkuvaiheen rahoitus tuottaa itsensä takaisin yritystoiminnan vakiinnuttua. Eduskunnalle tulee toimittaa virkavastuulla kaikki tiedot arvioiduista käyttö- ja investointikustannuksista, eikä olennaisia tietoja kaivoksen tulevasta kannattavuudesta saa pimittää.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle kattavan selvityksen Terrafame Oy:n toiminnasta ja tulevaisuuden näkymistä sekä ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, mikäli kaivostoiminnan harjoittaminen osoittautuu pitkällä aikavälillä kannattamattomaksi.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että ehdotus vuoden 2016 lisätalousarvioksi hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena ja

että edellä ehdotetut kaksi lausumaa hyväksytään.

Helsingissä 1.4.2016

Peter Östman kd